

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-05- Nr. SR-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 23, 58, 66 IR 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Teikiame Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 23, 58, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 23, 58, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Teikiami teisės aktų projektai yra **skirti švietimo struktūrinei reformai įgyvendinti**.

Įstatymo projektas parengtas, įgyvendinant Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 128.1 papunktį, pagal kurį numatyta pertvarkyti bendrojo ugdymo mokyklų finansavimo metodiką, paremtą mokinio krepšelio principu, didinančiu ugdymo sąlygų netolygumus. Norint mažinti regioninius mokymosi kokybės netolygumus, numatyta siekti efektyvaus lėšų paskirstymo, diegti klasių komplektų modelį. Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, naujos bendrojo ugdymo finansavimo metodikos visoje šalyje įdiegimas, atsižvelgiant į eksperimento analizės išvadas, numatytas 2018 metų trečiajame ketvirtyje, tai yra nuo 2018 m. rugsėjo 1 d.

Įstatymo projekto tikslas – sudaryti teisinės prielaidas pertvarkyti ugdymo reikmių finansavimą, kad būtų užtikrintas tolygesnis lėšų paskirstymas, stabilusis ugdymo reikmių finansavimas, efektyvus ir tikslingas lėšų panaudojimas. Uždaviniai:

1) išplėtoti mokymo lėšų skyrimo iš valstybės ir savivaldybių biudžetų principus, kad mokymo lėšos ugdymo planui įgyvendinti galėtų būti skiriamos pagal klasių skaičių ir dydį, kitoms ugdymo reikmėms – pagal vienam mokiniui nustatytas lėšų normas;

2) atnaujinti valstybės lėšų skyrimo švietimo plėtojei nuostatas, kad jos derėtų su valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų planavimo ir naudojimo principais.

Taip pat įstatymo projekte siūloma atsisakyti neaktualių ar prieštaraujančių kitoms nuostatų.

I. Sprendžiama problema	<p>Švietimo įstatymo 67 straipsnio 1 dalyje nustatytas lėšų skyrimo vienam mokiniui principas riboja galimybes tobulinti ugdymo reikmių finansavimo metodiką, siekiant tolygiau paskirstyti lėšas ir efektyviau jas naudoti, geriau atliepti ugdymo proceso aprūpinimo išteklių poreikius.</p> <p>Švietimo įstatymo 66 straipsnio nuostatos neatitinka teisės aktų, reglamentuojančių valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymą ir vykdymą, ir negali būti veiksmingai taikomos.</p> <p>Dabartinė mokytojų ir švietimo pagalbą teikiančių specialistų</p>
-------------------------	--

	<p>kvalifikacijos tobulinimo įstaigų akreditacija yra neveiksminga, neatitinka pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistemą reglamentuojančių teisės aktų.</p> <p>Švietimo įstatymo 58 straipsnio 2 dalies 5 punktas prieštarauja kitoms įstatymų nuostatoms, reglamentuojančioms švietimo įstaigų vadovų metų veiklos ataskaitų teikimą ir sprendimų dėl jų priėmimą.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Siūloma nustatyti, kad formaliojo ir neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomi mokymo lėšų skyrimo klasei (grupei) ir (arba) vienam mokiniui principai. Tai leistų lėšas švietimo programoms finansuoti skirti ir pagal klasei apskaičiuotas lėšų sumas (toks principas būtų taikomas, skiriant lėšas ugdymo planui įgyvendinti), ir pagal vienam mokiniui nustatytas lėšų normas (toks principas būtų taikomas, skiriant lėšas kitoms mokymo reikmėms, pvz., mokyklos administravimui, švietimo pagalbai, vadovėliams bei kitoms mokymo priemonėms ir kt.).</p> <p>Siekiant užtikrinti valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal paskirtį, siūloma nustatyti ne tik mokymo lėšų paskirstymo, bet ir panaudojimo tvarką.</p> <p>Siūloma Švietimo įstatymo 66 straipsnį, reglamentuojantį investicijas į švietimo plėtotę, suderinti su teisės aktais, reglamentuojančiais valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymą ir vykdymą.</p> <p>Siūloma atsisakyti mokytojų ir švietimo pagalbą teikiančių specialistų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų akreditacijos, taip pat nuostatos pagal kurią savivaldybės vykdomoji institucija atlieka savivaldybės švietimo įstaigų vadovų metų veiklos ataskaitų vertinimą.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų neprireiks, tačiau, patvirtinus Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, pagal kurį lėšos ugdymo planui įgyvendinti būtų skaičiuojamos klasei, 2018 m. prireiktų 5,4 mln. Eur (šios lėšos numatytos 2018 m. biudžete), 2019 m. – apytikriai 11 mln. Eur.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Bus sudarytos teisinės prielaidos pertvarkyti ugdymo reikmių finansavimą, kad būtų užtikrintas tolygesnis lėšų paskirstymas, stabilesnis ugdymo reikmių finansavimas, efektyvus ir tikslingas lėšų panaudojimas.</p> <p>Bus nustatyta aiškesnė ir veiksmingesnė valstybės lėšų skyrimo švietimo plėtoje tvarka.</p> <p>Atsisakius mokytojų ir švietimo pagalbą teikiančių specialistų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų akreditacijos, sumažės biurokratizmas.</p>

Įstatymo projekto parengimo priežastys, tikslai, uždaviniai, pasekmės, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai ir kitos nuostatos nurodytos Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Teisės aktų projektai atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, neprieštarauja Europos Sąjungos teisei. Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Teikiami teisės aktų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Teisės aktų projektai be pastabų suderinti su Lietuvos savivaldybių asociacija.

Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pastabas, patikslinti Įstatymo projekto 3 ir 4 straipsniai bei papildytas aiškinamasis raštas. Pastabos, į kurias neatsižvelgta, pateikiamos

derinimo pažymoje.

Finansų ministerija pastabų nepateikė.

Įstatymo projektą parengė švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. V-688 sudaryta darbo grupė iš Švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Vyriausybės kanceliarijos ir mokytojams atstovaujančių profesinių sąjungų atstovų.

Teisės aktų projektų rengimą koordinavo Ekonomikos departamento direktorė Eglė Radėnienė (tel. 219 1164, el. p. Egle.Radeniene@smm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projektas, 1 lapas.
3. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
4. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 4 lapai.
5. Įstatymo projekto derinimo pažyma, 1 lapas.
6. Lietuvos savivaldybių asociacijos 2018 m. gegužės 11 d. rašto kopija, 1 lapas.
7. Teisingumo ministerijos 2018 m. gegužės 14 d. rašto Nr. (1.6)2T-330 kopija, 2 lapai.

Švietimo ir mokslo ministrė

Jurgita Petrauskienė

2018 -05- 11

Nr.

R-4252

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Švietimo ir mokslo ministerijai

2018-05-11 Nr. (13)-SD-276
2018-05-09 Nr. SR-1962

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 23, 58, 66 IR 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos savivaldybių asociacija, išanalizavusi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 23, 58, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, pastabų bei siūlymų pagal savo kompetenciją neteikia.

Direktorė

Roma Žakaitienė

Jonas Mickus, 215 7111, jonas.mickus@lsa.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai

2018-05-14

Nr. (1.6) ST-330

į 2018-05-09

Nr. SR-1962

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 23, 58, 66 IR 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 23, 58, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), teikia šią teisinę išvadą.

1. Įstatymo projekto lydimojoje medžiagoje nurodoma, kad Įstatymo projektu siūloma nustatyti lėšų skyrimo pagal mokinių skaičių principą, kuris leistų lėšas švietimo programoms finansuoti skirti ir pagal klasei apskaičiuotas lėšų sumas (toks principas būtų taikomas, skiriant lėšas ugdymo planui įgyvendinti), ir pagal vienam mokiniui nustatytas lėšų normas (toks principas būtų taikomas, skiriant lėšas kitoms mokymo reikmėms, pvz., mokyklos administravimui, švietimo pagalbai, vadovėliams bei kitoms mokymo priemonėms ir kt.). Atkreiptinas dėmesys, kad šis siekis neatsispindi Įstatymo projekte. Įstatymo projektu keičiamo 67 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad *formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomas mokymo lėšų skyrimo pagal mokinių skaičių principas*. Be to, pažymėtina, kad principas, Įstatymo projekte įvardijamas kaip **pagal mokinių skaičių**, nekuria aiškumo ir neatspindi aiškinamajame rašte pateiktos informacijos (kad toks principas leistų lėšas švietimo programoms finansuoti skirti ir pagal klasei apskaičiuotas lėšų sumas). Taip pat Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nėra nurodyta, ar (kaip) siūlomi pakeitimai būtų susiję su Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. XII-1557 „Dėl bendrojo ugdymo mokyklų finansavimo modelio tobulinimo“ bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. 1199 „Dėl Eksperimentinės mokymo lėšų apskaičiavimo ir

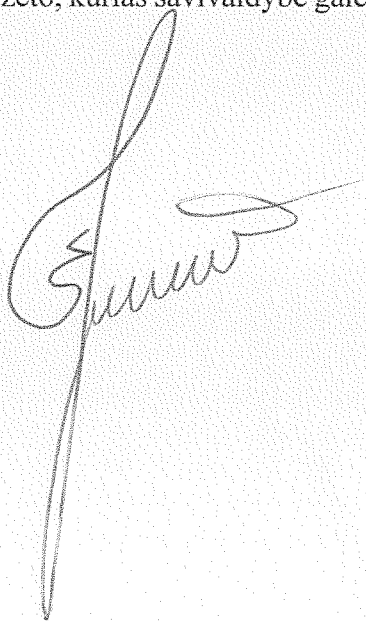
paskirstymo metodikos patvirtinimo“ įgyvendinimu. Tuo atveju, jeigu Švietimo įstatymą siūloma keisti, įvertinant minėtų teisės aktų įgyvendinimo rezultatus, tokia informacija turėtų būti pateikiama Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, o Įstatymo projekte siūlytina vartoti minėtuose teisės aktuose vartojamas sąvokas. Kartu Įstatymo projektu siūlomus pakeitimus paskatinusios priežastys turėtų būti detalios atskleistos, neapsiribojant abstrakčiais teiginiais (pavyzdžiui, „lėšų skyrimo vienam mokiniui principas riboja galimybes tobulinti finansavimo metodiką“), pateikti objektyviais kriterijais paremti skaičiavimai, išsamiai įvertintas poveikis mokykloms, švietimo sistemai.

2. Siūlytina įvertinti Įstatymo projekto 4 straipsniu keičiamo 67 straipsnio 1 dalies nuostatų santykį su Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 straipsnio nuostatomis ir kartu su Įstatymo projektu teikti minėto įstatymo pakeitimo projektą.

3. Įstatymo projekto lydimajame medžiagoje nenurodyta, koku tikslu Įstatymo projektu keičiamo 66 straipsnio 1 dalyje suteikiama galimybė *kitoms valstybės institucijoms* (ne tik Švietimo ir mokslo ministerijai) nustatyti valstybės lėšų, skirtų švietimo plėtotei, paskirstymo tvarką, nenurodoma, kokios tai įstaigos galėtų būti.

4. Įstatymo projektu keičiamo 67 straipsnio paskutiniame sakinyje turėtų būti apibrėžta, kas nustatys dalį mokymo lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, kurias savivaldybė galės paskirstyti ugdymo reikmėms savo nustatyta tvarka.

Vidaus reikalų ministras,
laikinais einantis teisingumo ministro pareigas

Eimutis Misiūnas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 23, 58, 66 IR 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 23 straipsnio 6 dalį.

2 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 58 straipsnio 2 dalies 5 punktą.

3 straipsnis. 66 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 66 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Valstybės lygiu investicinės lėšos švietimo plėtotei (žmogiškiesiems ir kitiems ištekliams plėtoti ir optimizuoti, darbo sąlygoms gerinti, švietimo kokybei ir prieinamumui didinti, infrastruktūrai tobulinti ir kt.) skiriamos, įgyvendinant Valstybinę švietimo strategiją, Vyriausybės programą, Švietimo ir mokslo ministerijos strateginius veiklos planus. Jos paskirstomos Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka.“

4 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 67 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomi mokymo lėšų skyrimo klasei (grupei) ir (arba) vienam mokiniui principai. Mokymo lėšos, skiriamos iš valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuojamos, paskirstomos ir naudojamos pagal Vyriausybės arba jos įgalios institucijos nustatytas tvarkas. Šiose tvarkose įtvirtintais atvejais savivaldybės turi teisę jose nustatytą dalį mokymo lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, paskirstyti ugdymo reikmėms savo nustatyta tvarka.“

5 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. rugsėjo 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras iki 2018 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 23, 58, 66 IR 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2018 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 23 straipsnio 6 dalį.

~~6. Kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendina švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka akredituotos kvalifikacijos tobulinimo įstaigos.~~

2 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 58 straipsnio 2 dalies 5 punktą.

~~5) atlieka savivaldybės švietimo įstaigų vadovų metų veiklos ataskaitų vertinimą švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka;~~

3 straipsnis. 66 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 66 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Valstybės lygiu investicinės lėšos švietimo plėtotei (statyboms, renovacijai, žmonių išteklių plėtrai žmogiškiesiems ir kitiems ištekliams plėtoti ir optimizuoti, darbo sąlygoms gerinti, švietimo kokybei ir prieinamumui didinti, infrastruktūrai tobulinti ir kt.) skiriamos, pagal programas, nustatytas Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. Vienų metų ir ilgalaikės investicines programas švietimo srityje rengia Švietimo ir mokslo ministerija, vadovaudamasi Valstybine švietimo strategija ir Vyriausybės programa įgyvendinant Valstybinę švietimo strategiją, Vyriausybės programą, Švietimo ir mokslo ministerijos strateginius veiklos planus. Jos paskirstomos Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka.“

4 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 67 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomas taikomi mokymo lėšų skyrimo klasei (grupei) ir (arba) vienam mokiniui principas principai. Mokymo lėšos, skiriamos iš valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuojamos, ir paskirstomos ir naudojamos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas metodikas nustatytas tvarkas. Šiose tvarkose įtvirtintais atvejais savivaldybės turi teisę jose nustatyta dalį mokymo lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, paskirstyti ugdymo reikmėms savo nustatyta tvarka.“

5 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. rugsėjo 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras iki 2018 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 23, 58, 66 IR 67
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 23, 58, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – įstatymo projektas) parengtas įgyvendinant Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 128.1 papunktį, pagal kurį numatyta pertvarkyti bendrojo ugdymo mokyklų finansavimo metodiką, paremtą mokinio krepšelio principu, didinančiu ugdymo sąlygų netolygumus. Norint mažinti regioninius mokymosi kokybės netolygumus, numatyta siekti efektyvaus lėšų paskirstymo, diegti klasių komplektų modelį.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, naujos bendrojo ugdymo finansavimo metodikos visoje šalyje įdiegimas, atsižvelgiant į eksperimento analizės išvadas, numatytas 2018 metų trečiajame ketvirtyje, tai yra nuo 2018 m. rugsėjo 1 d.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. XII-1557 „Dėl bendrojo ugdymo mokyklų finansavimo modelio tobulinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 18 d. nutarimu Nr. 1199 buvo patvirtinta Eksperimentinė mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika, kuri nuo 2016 m. taikoma 5 savivaldybėse: Alytaus, Jonavos, Raseinių, Šalčininkų ir Telšių. 2017 m. pabaigoje šiose savivaldybėse atlikta eksperimento analizė ir pateiktos išvados. Atsižvelgdama į šias išvadas, Švietimo ir mokslo ministerijos sudaryta darbo grupė parengė pasiūlymus dėl ugdymo reikmių finansavimo tobulinimo, kuriuos įgyvendinant reikėtų pakeisti Švietimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtinti Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą.

Įstatymo projekto tikslas – sudaryti teisinės prielaidas pertvarkyti ugdymo reikmių finansavimą, kad būtų užtikrintas tolygesnis lėšų paskirstymas, stabilesnis ugdymo reikmių finansavimas, efektyvus ir tikslingas lėšų panaudojimas. Uždaviniai:

1) išplėtoti mokymo lėšų skyrimo iš valstybės ir savivaldybių biudžetų principus, kad mokymo lėšos ugdymo planui įgyvendinti galėtų būti skiriamos pagal klasių (grupių) skaičių ir dydį, kitoms ugdymo reikmėms – pagal vienam mokiniui nustatytas lėšų normas;

2) atnaujinti valstybės lėšų skyrimo švietimo plėtojei nuostatas, kad jos derėtų su valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų planavimo ir naudojimo principais.

Taip pat įstatymo projekte siūloma atsisakyti neaktualių ar prieštaraujančių kitoms nuostatų.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorė – Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Įstatymo projektą parengė švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. V-688 sudaryta darbo grupė iš Švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Vyriausybės kanceliarijos ir mokytojams atstovaujančių profesinių sąjungų atstovų.

3. Kaip šiuo metu reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (toliau – Švietimo įstatymas) 67 straipsnyje nustatyta, kad formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomas mokymo lėšų skyrimo vienam mokiniui principas. Įgyvendinant šį principą mokymo lėšos

ugdymo reikmėms paskirstomos pagal Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785.

Švietimo įstatymo 66 straipsnyje nustatyta, jog valstybės lygmeniu investicinės lėšos švietimo plėtotei (statyboms, renovacijai, žmogiškųjų išteklių plėtrai ir kt.) skiriamos pagal programas, nustatytas Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. Vienerių metų ir ilgalaikes investicines programas švietimo srityje rengia Švietimo ir mokslo ministerija, vadovaudamasi Valstybine švietimo strategija ir Vyriausybės programa. Pažymėtina, kad šios nuostatos neatitinka teisės aktų, reglamentuojančių valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymą ir vykdymą (pvz., atitinkamų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nėra tvirtinamos programos, susijusios su švietimo plėtote, išskyrus Valstybės investicijų programą), ir šio straipsnio nuostatos negali būti veiksmingai taikomos.

Švietimo įstatymo 23 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad mokytojų ir švietimo pagalbą teikiančių specialistų kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendina švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka akredituotos kvalifikacijos tobulinimo įstaigos. Švietimo įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta, jog pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas yra sudedamoji neformaliojo suaugusiųjų švietimo dalis. Taip pat suteikiami įgaliojimai švietimo ir mokslo ministrui tvirtinti valstybinių (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) ir savivaldybių švietimo įstaigų pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo nuostatus, kuriuose numatomos ne tik kvalifikacijos tobulinimo formos, būdai, organizatoriai, bet ir galimi finansavimo šaltiniai. Švietimo įstatymo 23 straipsnio 6 dalyje nustatytas reglamentavimas yra keistinas dėl šių priežasčių:

1) kvalifikacijos tobulinimo lėšos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų skiriamos švietimo įstaigoms, todėl pačios įstaigos turi būti atsakingos už darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą ir teikėjų pasirinkimą vadovaudamosi Viešųjų pirkimų ir kitais įstatymais;

2) Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje aiškiai suformuluota nuostata, kad „už pedagogų rengimą ir jų kvalifikacijos tobulinimą atsakingos stipriausią mokslinį bei profesinį potencialą turinčios aukštosios mokyklos“, aukštųjų mokyklų akreditacija yra perteklinė, nes jos vykdo akredituotas ugdymo krypties studijas ir teikia pedagogo kvalifikaciją.

Švietimo įstatymo 58 straipsnio 2 dalies 5 punktas nustato, kad savivaldybės vykdomoji institucija atlieka savivaldybės švietimo įstaigų vadovų metų veiklos ataskaitų vertinimą švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Jis prieštarauja to paties įstatymo 53 straipsnio 5 daliai, 59 straipsnio 14 daliai ir 60 straipsnio 5 daliai, kuriose numatyta, kad švietimo įstaigos vadovo metų veiklos ataskaita teikiama savininko teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai (dalyvių susirinkimui), ir Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktui, pagal kurį išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai priklauso biudžetinių ir viešųjų įstaigų (kurių savininkė yra savivaldybė) vadovų ataskaitų išklausymas, sprendimų dėl šių ataskaitų priėmimas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Švietimo įstatymo 67 straipsnio 1 dalyje keičiama nuostata dėl formaliojo ir neformaliojo vaikų švietimo programų finansavimo principų, nes šiuo metu nustatytas lėšų skyrimo vienam mokiniui principas riboja galimybes tobulinti finansavimo metodiką, siekiant geriau atliepti ugdymo proceso aprūpinimo išteklių poreikius, ir efektyviau naudoti lėšas. Siūloma nustatyti, kad formaliojo ir neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomi mokymo lėšų skyrimo klasei (grupei) ir (arba) vienam mokiniui principai. Tai leistų lėšas švietimo programoms finansuoti skirti ir pagal klasei apskaičiuotas lėšų sumas (toks principas būtų taikomas, skiriant lėšas ugdymo planui įgyvendinti), ir pagal vienam mokiniui nustatytas lėšų normas (toks principas būtų taikomas, skiriant lėšas kitoms mokymo reikmėms, pvz., mokyklos administravimui, švietimo pagalbai, vadovėliams bei kitoms mokymo priemonėms ir kt.). Pažymėtina, kad nustatant neformaliojo vaikų švietimo, išskyrus ikimokyklinį ir

priešmokyklinį ugdymą, finansavimo tvarką, lėšos būtų paskirstomos taikant tik lėšų skyrimo vienam mokiniui principą.

Taip pat siūloma nustatyti galimybę mokymo lėšas apskaičiuoti ir paskirstyti ne tik Vyriausybės, bet ir jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, nes kai kuriais atvejais (pvz., neformaliojo vaikų švietimo, išskyrus ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą, finansavimo atveju) racionaliau lėšų paskirstymo ir panaudojimo tvarką tvirtinti švietimo ir mokslo ministro įsakymu, įvertinant galimybę lanksčiau reaguoti į aplinkybių, veikiančių lėšų panaudojimo efektyvumą, pokyčius.

Praktika rodo, kad, paskirstant kai kurias mokymo lėšų dalis (pvz., darbo užmokesčio netolygumams sumažinti), būtina atsižvelgti į atskirų savivaldybių specifiką – šiais atvejais suteikiama teisė mokymo lėšas tam tikroms ugdymo reikmėms tenkinti (t. y. mokymo lėšų dalį, nustatytą Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše) paskirstyti savivaldybėms savo nustatyta tvarka (kadangi tokios nuostatos nėra Švietimo įstatyme, paprastai ji kasmet įrašoma į atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą).

Siekiant užtikrinti valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal paskirtį, siūloma nustatyti ne tik lėšų paskirstymo, bet ir panaudojimo tvarką (ši apimtų ir atsiskaitymą už lėšų panaudojimą).

Švietimo įstatymo 66 straipsnio 1 dalis tikslinama, siekiant atnaujinti neaktualias ir praktikos neatitinkančias nuostatas, susijusias su lėšų, skirtų švietimo plėtotei, paskirstymu ir naudojimu. Atsižvelgiant į švietimo plėtos tikslus, tikslinamas ir praplečiamas švietimo plėtotės turinys, kuris apims tokias svarbias priemones kaip pedagoginio personalo plėtrą ir optimizavimą, pedagoginių darbuotojų darbo sąlygų gerinimą, pedagoginių darbuotojų kompetencijų tobulinimą, mokyklų tinklų pertvarką, mokyklų veiklos kokybės gerinimą („kokybės krepšelį“, planuojamą skirti bendrojo ugdymo programas įgyvendinančioms švietimo įstaigoms). Patikslinus šią nuostatą, bus sukurtas teisinis pagrindas Švietimo ir mokslo ministerijai prireikus patvirtinti valstybės lėšų, skirtų tam tikroms priemonėms, paskirstymo tvarką (šiuo metu, siekiant įgyvendinti tam tikras švietimo plėtotės priemones, atitinkamos nuostatos dėl įgaliojimų suteikimo Švietimo ir mokslo ministerijai patvirtinamos atitinkamų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme, tačiau toks reglamentavimas palieka neapibrėžtumą dėl priemonių testinumo, nes nuostatos galioja tik atitinkamais biudžetiniais metais, lėšų naudojimo tvarkos kasmet turi būti tvirtinamos iš naujo).

Pertvarkant pedagogų rengimo sistemą ir jų rengimą suvokiant kaip testinį, nuolatinį profesinį tobulėjimą per visą pedagoginę karjerą, atsiranda būtinybė suteikti pačiam pedagogui daugiau galių rinktis jo poreikius atitinkančius kompetencijų tobulinimo teikėjus. Švietimo įstatymo 23 straipsnio 6 dalį pripažinus netekusia galios ir atsisakius institucijų akreditacijos, sumažėtų biurokratizmas, akreditacijos procesams organizuoti skiriami ištekliai galėtų būti nukreipti kitoms veiksmingesnėms priemonėms.

Siūloma Švietimo įstatymo 58 straipsnio 2 dalies 5 punktą pripažinti netekusiu galios. Įstatymo leidėjui priėmus siūlomą normą, sprendimą dėl švietimo įstaigų vadovų metų veiklos ataskaitų priimtų įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas).

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas paveiks verslo sąlygas ir jo plėtrą

Įstatymo įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Galiojančių įstatymų keisti nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas, laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas, laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

10. Įstatymo projekto atitikties Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms bei Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisei.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu turėtų būti patvirtintas Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašas (jis turėtų įsigalioti 2018 m. rugsėjo 1 d.), o Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimas Nr. 785 „Dėl Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 18 d. nutarimas Nr. 1199 „Dėl Eksperimentinės mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais turėtų būti pripažinti netekusiais galios.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. sausio 23 d. įsakymas Nr. ISAK-109 „Dėl institucijų, vykdančių mokytojų ir švietimo pagalbą teikiančių specialistų kvalifikacijos tobulinimą, veiklos vertinimo ir akreditacijos“ su visais papildymais ir pakeitimais turėtų būti pripažintas netekusiu galios.

12. Kiek valstybės ir savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Rengiant įstatymo projektą gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant įstatymo projektą, specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinės paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra „mokymo lėšos“, „investicijos į švietimo plėtotę“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.